

รูปแบบของกลุ่มเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

: กรณีศึกษาการด้านสังคม

Group Model for Personality Development of Kasetsart University Students.

: Case Study for Socio-path.

ศิรินภา จามรมาน ปัทมา พุ่มมาพันธุ์ และ ทรรคนะ ใจชุ่มชื่น

Sirinapa Jamornmam, Pattama Phummaphan, and Tassana Jaichumchuen

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็น การวิจัยต่อเนื่องจากการวิจัยนำร่องของโครงการพัฒนาบุคลิกภาพนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อศึกษารูปแบบของกระบวนการกลุ่มที่เหมาะสม ที่จะนำมาใช้พัฒนาและช่วยนิสิตแก้ปัญหาทางบุคลิกภาพของนิสิต กลุ่มตัวอย่างได้จากการคัดเลือกนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ที่มีแนวโน้มของปัญหาบุคลิกภาพ ด้านการด้านสังคม แบ่งเป็นชาย 12 คน และหญิง 16 คน กลุ่มตัวอย่างจะได้รับกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ซึ่งเป็นการผสมผสานเทคนิคของกลุ่มสัมพันธ์ และเทคนิคของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มอย่างต่อเนื่อง 3 ครั้ง คือ 1) กระบวนการกลุ่มเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก และตระหนักรู้ตนเอง 2) กระบวนการกลุ่มเพื่อเข้าใจปัญหาของตนเอง และการแก้ปัญหาเบื้องต้น 3) กระบวนการกลุ่มเพื่อสร้างทักษะในการแก้ปัญหา และเสริมสร้างทักษะทางสังคม กลุ่มตัวอย่างจะได้รับการทดสอบด้วยแบบทดสอบมาตรฐานทางจิตวิทยา วัตถุประสงค์บุคลิกภาพ และสุขภาพจิต ทั้งก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ผลการวิจัยพบว่า นิสิตก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม มีคะแนนบุคลิกภาพแตกต่างกันในองค์ประกอบ มโนธรรม(G) ความกล้าเผชิญ(H) ความเข้มแข็งของจิตใจ(I) การไว้วางใจคนอื่น(L) จินตนาการ(M) การปรับตัว(N) ความเป็นอิสระ(Q1) การคล้อยตามกลุ่ม(Q2) และการควบคุมตนเอง(Q3) และคะแนนสุขภาพจิตแตกต่างกันใน องค์ประกอบ Hostility และ Psychoticism อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

This research was one of a program in the Personality Development Program for Kasetsart University students. This study aimed to find an appropriate model for personality development and help students solving personality problems. Samples selected from 3rd year students with tendency of Socio-path problem were 12 males and 16 females. Samples participated in group process which was the integration of group dynamic and group counseling techniques 3 times continuously which included of 3 steps as followed, 1)group process for building relationship among the participants, 2)group process for understanding one's own problem and ways to deal with problems, and 3)group process for learning problem solving skill and social skills. Samples were pre-tested and posttest by psychological standardized test in personality and mental health. The results revealed that scores of pre-test and posttest for personality were significantly differences at .05 for factor G (group conformity), factor H (social bodness), factor I (sensitivity), factor L (vigilance), factor M (abstractedness), factor N (privateness), factor Q1 (openness to change), factor Q2 (self-sufficiency) and factor Q3 (ability to blind anxiety). For mental health aspects, the scores of hostility and psychoticism were significantly differences at .05

1 ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน กรุงเทพฯ 10900

Department of Psychology, Faculty of Social Science, Kasetsart University, Bangkok Campus Bangkok. 10900

2 ตีพิมพ์ในรายงาน การประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 44 วันที่ 30 มกราคม -2 กุมภาพันธ์ 2549.

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2549, หน้า 319-326.

คำนำ

การพัฒนาให้นิสิตเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางวิชาการ มีคุณธรรมและจริยธรรม มีสติปัญญาดี มีอารมณ์มั่นคงและมีทักษะทางสังคม เป็นหน้าที่สำคัญของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทั้งในฐานะที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาและเป็นแหล่งเริ่มต้นที่นิสิตจะได้พัฒนาทักษะต่างๆ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่โลกของการทำงานและการใช้ชีวิตต่อไป การศึกษาเพื่อหาแนวทางในการพัฒนานิสิตให้มีความพร้อมสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจและสติปัญญา คงไม่เป็นเรื่องที่ยากถ้าหากนิสิตมีความคิดความเข้าใจสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของสังคมแต่ถ้าไม่แล้วคงต้องหาวิธีที่จะพัฒนาต่อไป แต่จากรายงานการประเมินผลการทดสอบบุคลิกภาพของนิสิต ในโครงการบัณฑิตยุคใหม่ปีการศึกษา2541(ศิริรณา และคณะ,2541) ที่พบว่านิสิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวนหนึ่งที่ต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นพิเศษ โดยเฉพาะลักษณะของการด้านสังคมซึ่งเป็นลักษณะที่นิสิตมีแนวโน้มว่าจะไม่ยอมรับข้อตกลงหรือกฎเกณฑ์ของสังคมและวิตกกังวล ซึ่งจะมีผลต่อการปรับตัวของนิสิตในการเรียนและการปรับตัวเพื่อเข้าสู่สังคมนิสิตต่อไป(เกศินี,2539) จากรายงานการวิจัยของศิริรณา และคณะ(2542) ยังพบความสัมพันธ์ของลักษณะบุคลิกภาพบางองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ต่อการเรียนของนิสิตได้แก่องค์ประกอบความวิตกกังวลและการด้านสังคม ที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จึงถือว่าเป็นความสำคัญที่ต้องมีการศึกษาเพื่อหาแนวทางในการนำเสนอการแก้ไขปัญหาดังกล่าว งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงการทดลองเพื่อศึกษารูปแบบของกระบวนการกลุ่มที่นำมาใช้ในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านบุคลิกภาพของนิสิต อีกทั้งยังเป็นแนวทางเพื่อที่จะเพิ่มทักษะในการแก้ปัญหาให้กับนิสิตเอง และเพิ่มศักยภาพของตัวนิสิตต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) เพื่อทำการศึกษารูปแบบของกระบวนการกลุ่มที่ในการพัฒนาและแก้ปัญหาทางบุคลิกภาพของนิสิต การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยต่อเนื่อง โครงการพัฒนานุคลิกภาพนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในโครงการวิจัย "การศึกษาลักษณะบุคลิกภาพและรูปแบบการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพและการเรียนรู้ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์"

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 ที่เข้าร่วมในโครงการบัณฑิตยุคใหม่ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2541-42 ในวิทยาเขตบางเขน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยเป็นนิสิตที่ได้ตอบแบบสอบถามอย่างสมบูรณ์ และทางคณะผู้วิจัยทำการเปรียบเทียบลักษณะบุคลิกภาพตามมาตรฐานวัด 16 PF ของ Raymond B. Cattell (Cattell และคณะ, 1985) โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกนิสิตที่มีแนวโน้มของปัญหาบุคลิกภาพ แบบที่มีแนวโน้มของการด้านสังคม หลังจากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างโดยการคัดเลือกที่สามารถเข้าร่วมโครงการ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 28 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบทดสอบมาตรฐาน 2 ฉบับ คือ แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16PF Form A ของ Raymond B. Cattell และแบบทดสอบวัดสุขภาพจิต SCL90 ซึ่งดัดแปลงมาโดยคณะนักจิตวิทยาแห่งโรงพยาบาลสมเด็จพระยากรุงเทพฯ และใช้แบบบันทึกพฤติกรรมในการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ซึ่งคณะผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวการปฏิบัติการสังเกตพฤติกรรม

รูปแบบของกระบวนการกลุ่มในการวิจัย

การวิจัยนี้ได้สร้างรูปแบบของกระบวนการกลุ่ม เพื่อใช้พัฒนาและแก้ปัญหาทางบุคลิกภาพของนิสิต โดยการปรับใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ (group dynamic) และการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม (group counselling) มาสร้างเป็นกระบวนการกลุ่มใหม่ เพื่อลดข้อจำกัดของกลุ่มทั้ง 2 แบบต่อการพัฒนาและแก้ปัญหา โดยกำหนดเป็น 3 กลุ่มที่ต่อเนื่องกัน คือ

กระบวนการกลุ่มที่ 1 เพื่อสร้างความสัมพันธ์และตระหนักรู้ตนเอง มีลักษณะเป็นกระบวนการกลุ่มเพื่อสร้างความสัมพันธ์โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ นิสิตได้รู้จักกัน เป็นการสร้างบรรยากาศของกลุ่ม เพื่อละลายพฤติกรรมของสมาชิก ทุกคนจะได้ปรับตัวเข้าหากัน เป็นมิตรที่ดีต่อกัน สร้างความรัก ความอบอุ่น ความจริงใจ และไว้วางใจซึ่งกันและกัน และเป็นการสร้างให้เกิดการตระหนักรู้ตนเองของนิสิต รู้คุณค่าแห่งตน รับผิดชอบต่อตนเองได้อย่างถูกต้อง มีพลัง เข้าใจตนเองและเข้าใจคนอื่น

กิจกรรมที่ใช้ในกระบวนการกลุ่มนี้ จะเน้นใช้กิจกรรมที่ทำให้เกิดความสนุกสนาน และเป็นกิจกรรมที่สามารถกระตุ้นให้นิสิตทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และทุกคนได้รับการยอมรับโดยเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อการรู้จักตนเองและรู้จักผู้อื่น รวมทั้งใช้เทคนิคการระดมสมองเพื่อทำการรวบรวมปัญหาที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไข

ตัวอย่างกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมปรบมือ ใช้เพื่อสร้างความพร้อมของนิสิต สร้างบรรยากาศแห่งการปรับตัว กระตุ้นให้นิสิตเกิดการตระหนักรู้และเกิดการยอมรับ ; กิจกรรมเรียงลำดับ ใช้เพื่อทำให้นิสิตเกิดการยอมรับตนเองในลักษณะที่ตนเองเป็นอยู่ มีการปรับตนเองเรียนรู้ว่าคนอื่นมองตนเองอย่างไร และตนเองมองคนอื่นอย่างไร เป็นต้น

กระบวนการกลุ่มที่ 2 เพื่อเข้าใจปัญหาของตนเองและรู้จักการแก้ปัญหาเบื้องต้น มีลักษณะเป็นกระบวนการกลุ่มที่ทำให้สมาชิกเกิดความเข้าใจตนเอง เป็นการสะท้อนว่า สมาชิกได้มองตนเองสอดคล้องกับความเป็นจริงหรือไม่ เรียนรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นมาจากสาเหตุอะไร และเป็นการสะท้อนให้นิสิตเข้าใจปัญหาดังกล่าวยอมรับ และรู้ลู่ทางที่จะแก้ปัญหานั้นๆ

กิจกรรมที่ใช้ในกระบวนการกลุ่มนี้ จะเน้นใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และการแปลผลแบบทดสอบ เพื่อให้ นิสิตเข้าใจตนเอง และรู้แนวการแก้ปัญหาของตนเอง

ตัวอย่างกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมวิงสลับที่ ใช้เพื่อให้นิสิตรู้จักบทบาทของตนเองและเป็นการให้ความสำคัญแก่บทบาทที่ตนเองได้รับ ให้เกิดการเรียนรู้บทบาทที่นิสิตได้รับ อาจเกิดจากนิสิตเองหรืออาจเกิดจากคนอื่น จึงจำเป็นต้องมีการปรับและยอมรับในบทบาทนั้นๆ ; กิจกรรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และกิจกรรมแปลผลแบบทดสอบ ใช้เพื่อให้นิสิตได้รวมตัวกันตามกลุ่มของนิสิตที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เพื่อให้แลกเปลี่ยนและรับรู้นิสิตไม่ได้โดดเดี่ยว และเป็นการกระตุ้นให้นิสิตตระหนักรู้ว่าแท้จริงแล้วปัญหาของตนเองคืออะไร สามารถมองภาพตนเองได้สอดคล้องกับความจริง และสามารถใช้ชีวิตได้จริงตามปกติที่เกิดขึ้น

กระบวนการกลุ่มที่ 3 เพื่อสร้างทักษะการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างทักษะทางสังคม มีลักษณะเป็นกระบวนการกลุ่ม เพื่อเสริมสร้างทักษะในการแก้ปัญหาให้กับนิสิต โดยติดตามผลการแก้ปัญหาเบื้องต้นที่นิสิตได้เรียนรู้จากกระบวนการกลุ่มที่ 2 เป็นการเสริมสร้างเพื่อให้สมาชิกมีทักษะทางสังคม สามารถใช้ชีวิตร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นการสร้างเครือข่ายเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างกลุ่มของนิสิต

กิจกรรมที่ใช้ในกระบวนการกลุ่มนี้ ใช้กิจกรรมเพื่อให้สมาชิกได้เรียนรู้ทักษะการทำงานร่วมกัน การแก้ปัญหาด้วยกัน รู้ว่าตนเองสำคัญต่อกลุ่มหรือสังคมนั้นๆ มีทักษะในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ได้ข้อสรุปที่จะนำมาแก้ปัญหาและส่งเสริมลักษณะที่ดีแก่นิสิต โดยเป็นการตอกย้ำถึงให้นิสิตสามารถปรับตัวได้สอดคล้องกับคุณลักษณะที่สังคมต้องการ

ตัวอย่างกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมขายจริงหญิงแท้ ใช้เพื่อให้นิสิตเกิดทักษะทางสังคม เรียนรู้ความแตกต่างระหว่างเพศ เรียนรู้ที่จะปฏิบัติตัวระหว่างเพศเดียวกันและต่างเพศ ; กิจกรรม Walk Rally ใช้เพื่อให้นิสิตได้นำทักษะต่างๆ ที่ได้เรียนรู้ทั้งหมดมาใช้จริง เพื่อสังเกตพฤติกรรมและนำมาอภิปรายร่วมกัน ให้รับทราบพฤติกรรมของสมาชิกและชี้แนะแนวทางการแก้ไข เพื่อนำตนเองไปสู่ความสำเร็จและมีความสุข

ลำดับของการทดลองและกำหนดช่วงเวลาในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีการจัดลำดับการทดลองและกำหนดช่วงเวลาไว้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างทำการทดสอบ pre-test ในกระบวนการกลุ่มครั้งที่ 1 และมีการจัดกระบวนการกลุ่มครั้งที่ 1 โดยใช้เวลา 2 วัน 1 คืน ในการทำกิจกรรมต่างๆ และเว้นช่วงเวลา 1 เดือน
2. จัดกระบวนการกลุ่มครั้งที่ 2 ใช้เวลา 2 วัน 1 คืน และเว้นช่วงเวลา 2 เดือน
3. จัดกระบวนการกลุ่มครั้งที่ 3 ใช้เวลา 2 วัน 2 คืน
4. ทำการทดสอบ post-test

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ทำการรวบรวม 3 แบบ คือ ข้อมูลจากการใช้การทดสอบจากแบบทดสอบมาตรฐานทางจิตวิทยาและข้อมูลเชิงการบรรยายจากการเขียนรายงานตนเองของสมาชิก ร่วมด้วยข้อมูลจากกลุ่มผู้สังเกต โดยนำข้อมูลมารวบรวม และประมวลผลร่วมกัน ทั้งในเชิงสถิติและเชิงบรรยาย

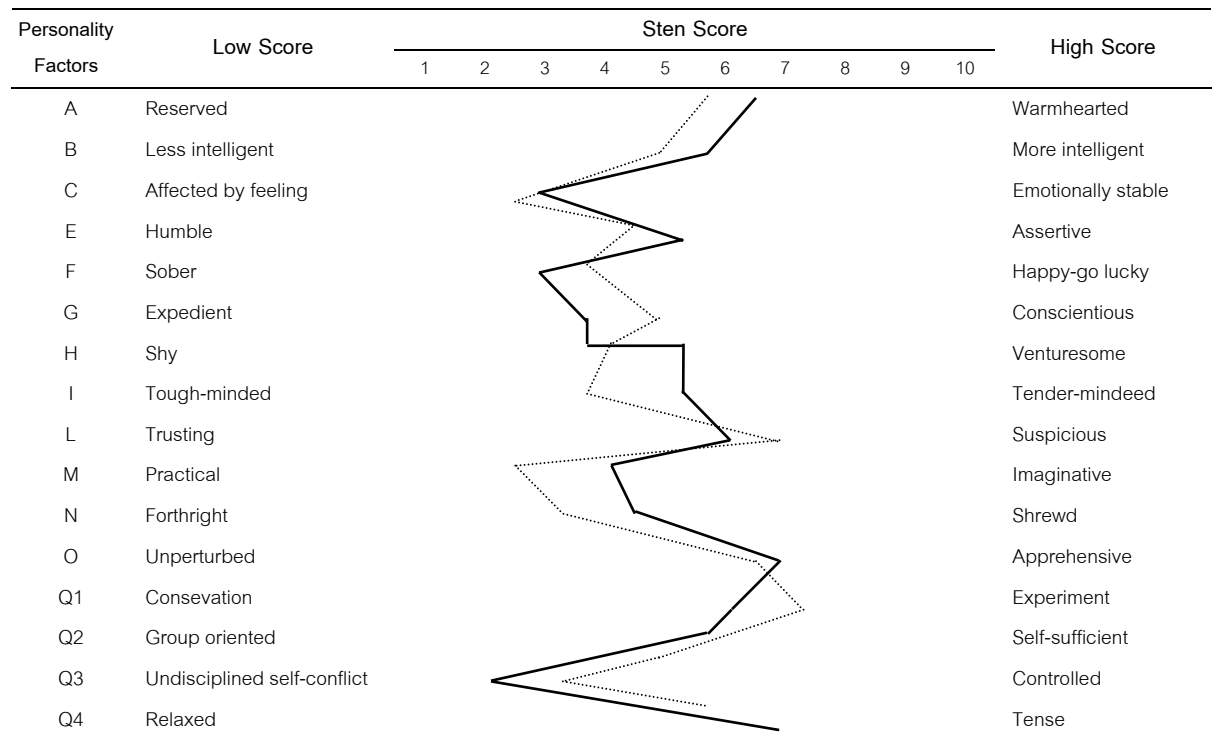
การกำหนดขอบเขตของการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยต่อเนื่องจากโครงการนำร่อง เพื่อหารูปแบบของกระบวนการกลุ่มที่จะใช้เพื่อการพัฒนาและแก้ปัญหาแก่นิสิตจึงกำหนดข้อจำกัดของการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้จากการคัดเลือกโดยใช้แบบทดสอบ และเลือกนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 28 คน เป็นชาย 12 คน และหญิง 16 คน
2. ขอบเขตของการให้ทดลอง ใช้กระบวนการกลุ่มเป็น treatment ของการทดลอง โดยกลุ่มตัวอย่างจะต้องผ่านการให้ treatment ทั้ง 3 กระบวนการกลุ่ม
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล และการทดสอบใช้แบบทดสอบมาตรฐานทางจิตวิทยา
4. ลักษณะบุคลิกภาพของนิสิตเป็นลักษณะที่คงที่ของบุคคล ดังนั้นการทดสอบ pre-test post-test ของคะแนนบุคลิกภาพของนิสิตกลุ่มควบคุม ผลที่ได้ไม่แตกต่างกันจึงไม่นำเสนอในรายงานการวิจัย
5. การดำเนินการวิจัยใช้ระยะเวลา 11 เดือน ในระหว่างเดือนพฤษภาคม 2542 – มีนาคม 2543

ผลการทดลองและวิจารณ์

จากการวิจัย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 จำนวน 28 คน เป็นชาย 12 คน และเป็นหญิง 16 คน โดยมีอายุเฉลี่ย 21.45 ปี

Diagram 1 The comparison of the pretest - posttest of personality characteristic (n=28)

Note : pretest ——— posttest ······

จากผลการเปรียบเทียบลักษณะบุคลิกภาพของนิสิตก่อนการเข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม และหลังเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มจะเห็นแนวโน้มว่า มีลักษณะองค์ประกอบของบุคลิกภาพหลายองค์ประกอบมีความแตกต่างกัน และเมื่อทำการทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างทางสถิติจะพบดังตารางที่ 1

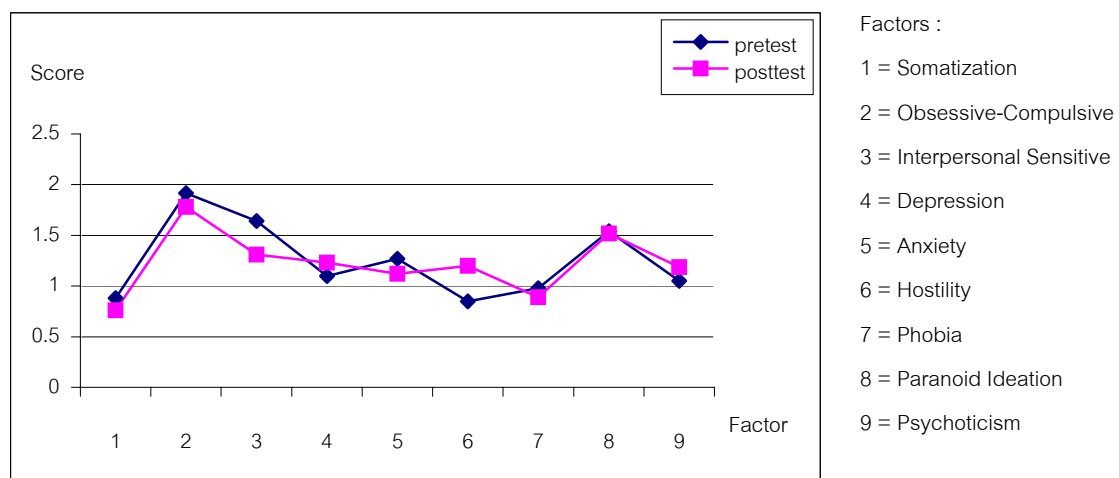
Table 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนลักษณะบุคลิกภาพก่อนและหลังเข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม (n=28)

Personality Factors	Pretest		Posttest		df	t	p
	X	SD	X	SD			
Factor A	6.107	1.728	6.785	5.607	27	1.846	.076
Factor B	6.035	1.598	5.607	1.685	27	-1.081	.289
Factor C	3.035	2.048	3.321	1.634	27	.849	.404
Factor E	5.678	1.516	5.392	1.571	27	-.880	.387
Factor F	3.785	1.663	4.357	1.966	27	1.580	.126
Factor G	4.178	1.806	5.535	1.643	27	3.488*	.002
Factor H	4.107	1.931	4.714	1.436	27	2.076*	.048
Factor I	5.071	1.923	4.178	1.806	27	-2.070*	.048
Factor L	6.714	1.760	7.428	1.730	27	2.500*	.019
Factor M	4.821	1.764	3.035	2.045	27	-4.845*	.000
Factor N	5.500	2.301	3.607	2.408	27	-3.236*	.003
Factor O	7.428	2.133	7.000	2.072	27	-1.210	.237
Factor Q1	6.428	1.932	7.464	1.598	27	2.245*	.033
Factor Q2	6.214	2.006	5.250	2.048	27	-2.984*	.006
Factor Q3	2.321	1.248	3.964	1.710	27	5.811*	.000
Factor Q4	6.785	2.543	6.178	1.700	27	-1.388	.177

Note : Significant * <.05

จากการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนองค์ประกอบบุคลิกภาพของนิสิตทั้งก่อนและหลังการเข้ากระบวนการกลุ่ม พบว่า นิสิตมีคะแนนเฉลี่ยขององค์ประกอบบุคลิกภาพก่อนและหลังการเข้ากระบวนการกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในองค์ประกอบต่อไปนี้ มโนธรรม(G) ความกล้าเผชิญ(H) ความเข้มแข็งของจิตใจ(I) การไว้วางใจคนอื่น(L) จินตนาการ(M) การปรับตัว(N) กระบวนการกลุ่ม(Q1) การคล้อยตามกลุ่ม(Q2) และการควบคุมตนเอง(Q3) แสดงให้เห็นว่าหลังจากนิสิตผ่านกระบวนการกลุ่มมีแนวโน้มว่านิสิตจะมีความคิดเชิงมโนธรรมมากขึ้น คำนึงถึงระเบียบหรือกฎเกณฑ์ต่างๆ ในสังคม มีความกล้าเผชิญและพร้อมแก้ปัญหา มีจิตใจเข้มแข็ง ไว้วางใจผู้อื่น ลงมือทำในสิ่งต่างๆ ฟังและยอมรับความคิดเห็นของกลุ่ม มีการควบคุมตนเองที่ดีและมีความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น

Diagram 2 The comparison of the pretest-posttest of anxiety characteristic (n=28)

จากผลการเปรียบเทียบความสุขภาพจิตของนิสิตก่อนเข้ากระบวนการกลุ่มและหลังเข้ากระบวนการกลุ่ม จะเห็นแนวโน้มว่านิสิตมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของคะแนนความวิตกกังวลในหลายด้าน ซึ่งเมื่อทำการทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างทางสถิติ จะพบดังตารางที่ 2

Table 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความวิตกกังวลก่อนและหลังเข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม (n=28)

Anxiety Factors	Pretest		Posttest		df	t	p
	X	SD	X	SD			
Somatization	.918	.584	.869	.516	27	-.658	.156
Obsessive-Compulsive	1.773	.642	1.750	.543	27	-.217	.830
Interpersonal Sensitive	1.664	.529	1.456	.643	27	-1.772	.088
Depression	1.237	.459	1.347	.426	27	.974	.339
Anxiety	1.384	.533	1.257	.516	27	-1.479	.151
Hostility	1.218	.7099	.976	.528	27	-2.352*	.026
Phobia	.915	.630	.846	.579	27	-.550	.587
Paranoid Ideation	1.505	.695	1.511	.546	27	.043	.966
Psychoticism	1.302	.603	1.114	.494	27	-2.386*	.024

Note : Significant * <.05

จากการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนองค์ประกอบสุขภาพจิตของนิสิตทั้งก่อนและหลังการเข้ากระบวนการกลุ่ม พบว่า นิสิตมีคะแนนเฉลี่ยคะแนนองค์ประกอบสุขภาพจิตของทั้งก่อนและหลังการเข้ากระบวนการกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในองค์ประกอบ Hostility และองค์ประกอบ Psychoticism แสดงให้เห็นว่า หลังจากนิสิตผ่านกระบวนการกลุ่มนิสิตมีแนวโน้มที่ลดความคิดที่จะต้านหรือถอยหนีตนเองออกจากสังคม ลดการแสดงการต้านสังคม ความวิตกกังวลลดลง และพยายามที่จะลดความไม่สบายใจ ความหวาดหวั่นต่อสถานการณ์ หรือความกระวนกระวายได้ นอกจากนี้ความลักษณะความคิดที่ผิดปกติยังลดลง

และจากการวิจัย คณะผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการสังเกตและตอบคำถามของนิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรม โดยแบ่งผลเป็น 3 ส่วน คือ

ผลจากกระบวนการกลุ่มที่ 1 พบว่า นิสิตสามารถตระหนักรู้ตนเองได้ สามารถพูดบรรยายบอกลักษณะความรู้สึกและความต้องการของตนเองได้ นิสิตยังสามารถสะท้อนปัญหาของตนเองออกมาได้ในบางเรื่อง และเมื่อนิสิตได้พูดถึงตนเองให้ผู้อื่นฟังแล้วนิสิตมีลักษณะของความสดใสสว่างมากขึ้น สามารถสร้างสัมพันธภาพกับนิสิตในกลุ่มได้อย่างดี โดยบรรยากาศภายในกลุ่มเป็นบรรยากาศที่ทำให้นิสิตเกิดความไว้วางใจกัน นิสิตจึงสามารถสะท้อนภาพลักษณ์ของตนเอง ยอมรับความเป็นตัวเอง มี Self-esteem เพิ่มขึ้นสอดคล้องกับการศึกษาของ Fairfax(1998) และนิสิตยังสามารถช่วยกันสะท้อนภาพลักษณ์ของนิสิตคนอื่นได้ มีการกล้าแสดงออกมากขึ้น ส่งผลให้นิสิตแสดงถึงความพร้อมที่จะค้นหา และเข้าใจตนเองต่อไปได้(Galassi,1974)

ผลจากกระบวนการกลุ่มที่ 2 พบว่า จากกระบวนการกลุ่มครั้งแรก ที่นิสิตมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน มีความไว้วางใจกัน เชื่อใจคนอื่น (Shutz,อ้างในศิริินภา,2544) ทำให้นิสิตกล้าเปิดเผยถึง ปัญหาของตนเอง กล้าที่จะสะท้อนปัญหาของตัวนิสิต และกล้าที่จะยอมให้สมาชิกมีส่วนช่วยในการร่วมสะท้อนปัญหาดังกล่าวได้ นิสิตเกิดความพยายามที่จะเรียนรู้และเข้าใจกระบวนการแก้ปัญหา ภาพรวมของนิสิตพยายามค้นหาปัญหาของตนเอง และยอมรับว่า ปัญหานั้นทำให้เกิดอุปสรรคในการใช้ชีวิตของนิสิต รู้ว่าปัญหาดังกล่าวนำไปสู่การปรับตัวที่ไม่ดีในสังคมจึงพยายามเข้าใจเพื่อลดการไม่ยอมรับสังคม (Galassi,1974; Headrick,1977) และยังสามารถลดอาการซึมเศร้าได้ (Pearce,1999) รวมทั้งยังส่งผลทำให้นิสิตพร้อมที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองต่อไปได้

ผลจากกระบวนการกลุ่มที่ 3 พบว่า นิสิตมีการสร้างเครือข่ายเพื่อทำการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน และยังพบว่านิสิตหลายคนสามารถเป็นศูนย์กลางของเครือข่ายในการติดต่อสื่อสารเพื่อช่วยเหลือกันได้ ในส่วนของการแก้ปัญหาพบว่า นิสิตหลายคนได้นำกระบวนการแก้ปัญหาและทักษะต่างๆ ที่เรียนรู้จากกระบวนการกลุ่มที่ 1 และที่ 2 ไปใช้ ผลสะท้อนของนิสิตคือ สภาพชีวิตจริง บางครั้งนิสิตยังไม่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ ทำให้การแก้ปัญหาบางอย่างไม่สามารถแก้ไขสำเร็จลุล่วงได้ เนื่องจากกลุ่มจะเป็นตัวให้แนวทางการแก้ปัญหา และนิสิตในกลุ่มต่างให้แนวทางที่สร้างสรรค์แก่กัน(ศิริินภา,2544) และนิสิตก็มีความพยายามที่จะเรียนรู้ทักษะทางสังคมเพื่อนำไปปรับใช้ ทำให้ตนเองเกิดการยอมรับกฎเกณฑ์ต่างๆ หรือระเบียบต่างๆ ของสังคม เพื่อสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข (Thibaut และ Kelly อ้างในศิริินภา,2544)

สรุป

การวิจัยต่อเนื่องจากโครงการนำร่องของโครงการพัฒนาบุคลิกภาพของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยใช้กระบวนการกลุ่มมาพัฒนาและแก้ปัญหาทางบุคลิกภาพของนิสิต สามารถนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาต่อเพื่อพัฒนาให้นิสิตสามารถลดการต้านสังคม โดยการเข้ากระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของนิสิตมา

จะส่งผลให้นิสิตสามารถควบคุมตัวเองได้ดี สดชื่นแจ่มใส ผ่อนคลาย กล้าที่จะแสดงออกและสนใจคนรอบข้าง สนใจสังคมและเรียนรู้สังคมมากขึ้น มีจิตสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบ และยังมีแนวโน้มว่าจะสามารถเผชิญต่อปัญหาต่างๆ และเป็นตัวของตัวเองได้สูงขึ้น สามารถลดอาการการถอยหนีสังคมได้ ลดความไม่สบายใจหวาดกลัวต่อสถานการณ์ต่างๆ และความกระวนกระวายได้ รวมทั้งเป็นผู้ที่มีทักษะทางสังคมสูงต่อไปและข้อสรุปจากการศึกษานี้จะเป็นแนวทางในการศึกษารูปแบบของกระบวนการกลุ่มที่สามารถใช้ได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งจะมีการทดสอบกระบวนการกลุ่มในการวิจัยของโครงการพัฒนาบุคลิกภาพของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- เกศินี คุณคำชู. 2539. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและปัญหาการปรับตัวของนิสิตปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ซึ่งจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายปีการศึกษา2536.
กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธีรเดช ฉายอรุณ. 2534. ลักษณะทางบุคลิกภาพของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วัดโดยแบบทดสอบ 16 PF.
กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศิริณา จามรมาน. 2544. "กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ในงานส่งเสริมการเกษตร" เอกสารการสอนชุดวิชาการเป็นผู้นำมนุษยสัมพันธ์และจิตวิทยาสำหรับเกษตรกร. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ศิริณา จามรมาน, ปนัดดา ชำนาญสุข, ปัทมา พุ่มมาพันธุ์ และทรรคนะ ใจชุ่มชื่น. 2541. รายงานการประเมินผลการทดสอบบุคลิกภาพนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ปีการศึกษา2541.
กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศิริณา จามรมาน, ปนัดดา ชำนาญสุข, ปัทมา พุ่มมาพันธุ์ และทรรคนะ ใจชุ่มชื่น. 2542. การศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะบุคลิกภาพ รูปแบบการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Cattell, H.B., H.W. Eber, and M.M. Tatsuoka. 1970. Handbook for the Sixteen Personality Factor Questionnaire (16PF). Illinois : Institute for Personality and Ability Testing, Inc.
- Galassi, J.P. and Others. 1974. "The College Self-Expression Scale : A Measure of Assertiveness". Behavior Therapy. 5 (May 1974) : 165-171.
- Headrick, M.F. 1977. "A Comparative Study of Three Self-Management Training Modes to Reduce Test Anxiety". Dissertation Abstracts. ProQuest : AAC 3816534.
- Pearce, J.C. 1999. "The Effect of Cognitive-Behavioral Group Counselling on Adolescent Depression, Academic Performance, and Self-Esteem". Dissertation Abstracts. ProQuest : AAC 9964864.